

Crònica

Els Perpiñà, setanta anys de Girona

Des de les darreres Fires de Sant Narcís i fins a mitjan gener d'enguany, al Museu d'Història de la Ciutat de Girona s'ha pogut veure l'exposició titulada *Els Perpiñà. Una icona gironina*.

L'exposició recollia una mostra antològica de Pere Perpiñà i Sabrià (1915-1974) i del seu fill, Josep Perpiñà i Cítoles (Girona, 1945). Pere Perpiñà va presentar la seva primera exposició el 1934; el seu fill ho féu el 1964, exactament trenta anys després. Aquesta perspectiva en el temps que es perllonga, de la mà de Josep Perpiñà, en un arc de quasi setanta anys, ens permet escriure una crònica artística amb un mateix rerefons, «unes mateixes pedres, una mateixa aigua, un mateix horitzó que fa de Girona, malgrat tot, un lloc a posta per somiar, pintar i viure», com escriu Josep Clara en el catàleg d'aquesta mostra antològica.

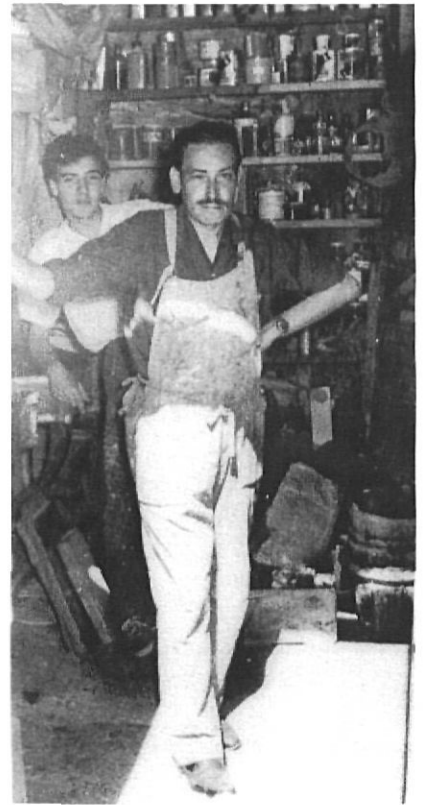
Efectivament, darrere de dues trajectòries personals com a artistes, podem fer un seguiment dels esdeveniments de cada moment i circumstància en la vida del país, amb escenari gironí: des d'aquell llunyà cartell de guerra signat per Pere Perpiñà, el 1937, fins al primer de les Fires de postguerra que igualment li fou encarregat; un testimoni de la vida de la ciutat, amb el mercat a la Rambla Verdagner a banda i banda de l'Onyar, en l'espai que avui ocupa la plaça de Catalunya,

les acampades de grups nòmades a Pedret, les estacions dels trens petits o les fires a la Gran Via i la plaça de Sant Agustí. Pere Perpiñà pintà fins a l'últim moment la ciutat de Girona. A l'exposició podíem veure les dues darreres obres de l'artista: una Girona monumental i la perspectiva de la catedral des del pont d'en Gómez.

Aquesta fidelitat per la seva ciutat la va saber transmetre el pare al fill. No és cap casualitat que el primer oli que s'exposava en la part corresponent a Josep Perpiñà reflecteixi la perspectiva del barri del Mercadal des del pont de Pedra. El fill va seguir els camins del pare: la vall de Sant Daniel, el barri de Sant Pere, la torre de les Aigües i les permanents cases del riu o els teulats del Barri Vell.

Però al costat de les temàtiques ciutadanes, Josep Perpiñà va treballar en la recerca de les tècniques més diverses, fruit de la seva formació consolidada a la Facultat de Belles Arts, com també d'una inquietud personal. A l'exposició hi havia mostres de les seves incursions en la tècnica de l'escultura i les obres de veritable recerca a base de tècniques mixtes i de suports nous o materials poc emprats. Saber equilibrar aquesta fidelitat temàtica vers la ciutat i l'esforç creatiu innovador és un dels secrets de l'obra de Josep Perpiñà.

Ens adonem que l'activitat artística de la segona generació dels Perpiñà ha estat intensa i permanent. Ha sabut participar en un seguit de concursos i no ha dubtat a ser present en aquelles mostres que tenien un marcat compromís cívic. En aquest sentit no sembla que hagi fet gaire cas

Els Perpiñà, pare i fill, al taller del carrer de Sant Josep, l'any 1963.

dels consells paterns de no vincular-se a iniciatives socials, polítiques i religioses. I Josep Perpiñà ho ha fet amb una vocació d'artista creatiu i dinàmic. Els resultats són esplèndids, com aquesta exposició va posar de manifest. Aquestes ratlles només volen deixar testimoni, a les pàgines de la *Revista de Girona*, d'un esdeveniment artístic que caldrà analitzar detingudament pel seu valor testimonial de l'art fet a la ciutat de Girona i signat per dues generacions d'artistes, mentre la tercera ja s'apunta en l'horitzó. Esperem que la tasca que s'ha proposat Josep Perpiñà i Salvatella sigui més planera que la

del seu avi, el qual, com reconeix el nét, «fou profundament incomprès per la crítica d'art gironina i pels petitburgesos gironins», i que tampoc hagi d'esperar, com el seu pare, que el conjunt de «vaques sagrades» que dominen l'art gironí s'apleguin en un conclave per acceptar la seva presència, encara que es tracti d'una col·lectiva. Girona permet, massa vegades, situacions com aquestes. Però la nissaga dels Perpiñà sap donar-li resposta convincent.

J. Víctor Gay

De can Genís a can Rosés

Ubicat des del 1986 a l'antiga fàbrica de suro de can Genís, l'Arxiu Municipal de Palafrugell es traslladava a can Rosés i obria oficialment les portes de la seva nova seu el 23 de març de 2002.

Gairebé set anys després que s'iniciessin les obres de rehabilitació de can Rosés, l'Arxiu

inaugurava finalment les noves dependències d'aquest edifici històric que havia estat un antic despatx de farmàcia propietat de les famílies Roger i Rosés.

Totalment remodelat, l'immoble conserva les façanes dels segles XVII i XVIII i alguns elements ornamentals. L'interior, però, s'ha reestructurat en funció de les necessitats requerides per l'Arxiu, i s'ha convertit així en un espai ampli, lluminós i funcional

que integra tradició i modernitat. Aquest és un objectiu també palès en les bases que defineixen el criteri d'actuació de l'organisme, que malda per trobar l'equilibri entre un necessari esperit conservador que preservi la memòria històrica i una imprescindible voluntat progressista que permeti respondre a les expectatives actuals.

De les dues plantes ocupades, el segon pis —equipat amb un sistema d'emmagatzematge compacte i mòbil i amb un dipòsit per a suports especials— acull el fons documental del patrimoni local. Al primer pis hi ha les oficines i una sala de consulta que disposa de mitjans informàtics i audiovisuals.

A la planta baixa hi ha una sala d'actes municipal, on, del 23 de març al 28 d'abril, s'exposà la mostra «Carta de Palafrugell», produïda i realitzada conjuntament per l'AMP i l'Arxiu

Els altres centenaris

Aquest any és el centenari d'una mort, la de Jacint Verdager, però també de molts naixements. El de Carles Fages de Climent ja l'hem commemorat amb un dossier monogràfic, però altres homes de lletres igualment vinculats a les terres gironines també van néixer l'any 1902.

Camil Geis, natural de Girona, va ser sacerdot, escriptor i músic. El seu recull poètic *Rosa mística* va ser el primer llibre de creació literària editat en català després de la Guerra Civil. Instal·lat definitivament a Sabadell, mai no va oblidar les seves arrels. Va col·laborar regulament a *Vida Catòlica*, i va publicar a la *Revista de Girona* els articles de la sèrie *Els qui he trobat pel camí*, aplegats després en un voluminós i valuós volum.

Tomàs Roig i Llop, escriptor, advocat i activista cultural nascut a Barcelona, va viure a Girona els seus anys d'adolescència, i va dedicar a la ciutat el llibre *Girona, arca de somnis* i moltes pàgines de les *Memòries* i de *La represàlia*. Va escriure una biografia de Prudenci Bertrana i, a través del setmanari *Presència*, va ser un dels més actius impulsors de la rehabilitació pública de Carles Rahola, del qual va epilogar la reedició de *La pena de mort a Girona*.

Octavi Saltor, advocat i escriptor barceloní, vinculat a Girona a partir dels Jocs Florals dels anys trenta, és autor del tríptic de sonets *Enyors de Girona*. Va promoure amb tenacitat l'edició dels *Poemes de Girona* de Joan Badia i va col·laborar assíduament a *Presència*.

Maurici Serrahima, advocat, escriptor i polític barceloní lligat a les terres empordaneses, va ser un dels col·laboradors més constants de *Presència* i jurat de les primeres edicions del premi Prudenci Bertrana.

Aquests són els escriptors que ara fan cent anys i als quals volem tributar el doble homenatge del record i de la gratitud.

Narcís-Jordi Aragó

